

Дистанційне навчання гуртка « ВИТИНАНКИ »

Керівник гуртка: Корж А. В.

Заняття №2

Витинкарка Дарія Альошкіна про мистецтво витинанки та папір, який має Душу.

Швиденько прикрасити домівку до свята, весілля, хрестин чи інших урочистостей. Такою була першочергова мета мистецтва витинанки. Сьогодні, коли на кожній вулиці міста можна знайти арт-студію, яка легко приготує квартиру до найгучнішого свята, це звичайнісіньке, але разом із тим вишукане паперове мереживо стає ще ціннішим.

Дарія Альошкіна — скульпторка за освітою, але вже десять років як змінила камінь на папір. Мисткиня розповіла, у чому магія цього мистецтва, як її витинанкам судилося побачити світ і чи папір має душу.

Перше знайомство

Білоруською — «выцінанка», в англійськомовних країнах кажуть «paper cut». Українці називають його «витинанкою».

Це мистецтво зародилося на Сході з появою паперу, а до України дісталася вже пізніше — у 18-19-му століттях. Елементи витинанки на шкіряних виробках використовували трипільці. Пізніше газдині почали робити їх із паперу, вирізаючи величезними ножицями, якими стригли овець.

Найбільше це мистецтво розквітло на Поділлі, де і народилася Дарія Альошкіна.

— У дитинстві ми з батьками вирізали вечорами, це було наше хобі. Вони викладали у сільській школі і придумували, як урізноманітнити дозвілля і зацікавити дітей: тато організував театр тіней, а мама — гурток із витинанки. Вона завжди казала, що не треба обмежуватися сніжинками, бо це значно ширше мистецтво. Головне — придумати свій сюжет, а втілити це можна і в об'ємній витинанці, і в картинці.

Папір замість каменю

Попри те, що з дитинства була знайома із папером, дівчина все-таки вирішила працювати з каменем — і після закінчення Вишницького коледжу прикладного мистецтва вступила до Львівської академії мистецтв на спеціальність монументально-декоративної скульптури.

— Після академії мені запропонували зробити свою першу виставку, виділили цілий зал. Скульптури виставили, а стіни були зовсім голі, і це виглядало сумно, мені захотілося чогось додати. Залишалось лише п'ять днів до відкриття, і я вирішили зробити кілька витинанок, вдалося вирізати десь близько десяти. Я ще розписала їх своєю поезією. Після виставки було, напевно, більше відгуків про витинанку, ніж про скульптури *(Усміхається)*. Потім, коли я стала мамою вперше, витинанка врятувала мене як творчу особистість, бо з каменем вдома працювати я не могла, а папір — те, що треба. За десять років мене більше визнали у мистецтві як витинкарку, аніж скульпторку. Але я хотіла би поєднувати ці напрямки, намагаюся брати участь у щорічному фестивалі льодової скульптури. Мрію ще попрацювати із каменем, але то вже, певно, на пенсії *(Усміхається)*.

Магія справи

Робота з витинанкою для мисткині дуже медитативна, вона навіть називає її магічною.

— Це завжди цікаво, адже ти складаєш папір удвоє, малюєш ескіз, вирізаєш... але до кінця ніколи не знаєш, що вийде у результаті, допоки не розкладеш. Мене це дуже підживлює, і хочеться більше експериментувати. Адже зовсім неочікувано із продуманих образів може з'явитися якийсь третій незапланований персонаж.

Я вбачаю особливу магію у тому, що витинанка має скластися

Я вбачаю особливу магію у тому, що витинанка має скластися. Мене так

навчили батьки. Усе, що не складається, — це для мене більше аплікація або

просто графічна робота. Насправді є багато видів витинанок: багатошарові, об'ємні, фіранки на вікна. Є дуже цікавий вид — вириванка. Адже були такі дні у році, коли жінки не могли брати до рук ножа. Це пов'язано з релігійними святами.

Тому вони, щоб прикрасити житло, мушили виривати витинанки з паперу. Але мені найбільше подобається саме ось ця традиційна, яку потрібно скласти навпіл і для якої дуже важлива симетричність.

Особливості стилю

— У моєму графіку кожного дня має бути обов'язково дві години для творчості. Якщо дивитись на величезну витинанку, то виникає враження, що її потрібно робити дуже довго. Але є один секрет: малесенькі деталі вирізати набагато довше і складніше, ніж великі. Тому я намагаюся поєднувати величезні елементи із зовсім дрібними. Цей контраст вже став частиною мого стилю. У моїх витинанках можна помітити якісь національні мотиви, хоча я ніколи їх зумисне не використовую. Просто вони живуть десь у моїй підсвідомості. Інколи мені здається, що вони «сидять» у мені ще з дитинства. Адже у нас були дуже творчі батьки і ми зростали в дуже неординарній атмосфері.

У моєму графіку кожного дня має бути обов'язково дві години для творчості. Зараз я працюю у двох напрямках. Перший — це величезні фіранки на вікна, які можна чіпляти і на стіни чи інші поверхні. Другий — витинанки альбомного типу, які можна купити та покласти під скло. Люди хочуть виставки, є багато замовлень перед різноманітними святами, особливо новорічними та різдвяними. Часто компанії замовляють витинанки зі своїм логотипом. Люблю брати участь у проектах, які ні в чому мене не обмежують. Інколи організатори називають мені лише розмір вікна та тему і кажуть: «Робіть, що хочете». Вони мені довіряють, і я можу вільно фантазувати. За десять років у мене вже назбирався багаж знань і символів. Багато натхнення переймаю зі старих писанок. У мене навіть є проект «Мереживо писанок», у якому намагалися провести паралель між писанками і витинанками. Адже часто їхні мотиви перегукуються. І для того, і для іншого важливою є симетрія. Писанки найчастіше писали жінки, тому їхні образи присутні у моїх витинанках.

Мистецтво для всіх

— Якісний папір зараз дорогий, але витинанкою займатися дешевше у порівнянні з іншими видами мистецтва. Та й, зрештою, завжди можна знайти якийсь шматок паперу. Я навіть колись робила проект «Утилізація», у якому використовувала пакети з-під молока, аби показати, що навіть з такого паперу можуть вдатися чудові речі. Це мистецтво доволі доступне, і навіть за один майстер-клас можна багато чого навчитися.

Мені здається, витинанкою може займатися будь-яка людина. Колись кожна українська господиня уміла це робити, як ліпити вареники

Мені здається, витинанкою може займатися будь-яка людина. Колись кожна українська господиня уміла це робити, як ліпити вареники, наприклад.

Витинанка «смачна» тим, що можна швидко побачити результат. Бо, наприклад, щоб намалювати картину, потрібен місяць. Адже має висохнути один шар, потім інший...

Витинанкою можна заробляти гроші, але для цього потрібно йти в ногу з часом. У цьому мистецтві вартість однієї роботи дуже різниться. Це залежить насамперед від самого митця: наскільки він себе оцінює. Я звертаю увагу на те, скільки витратила матеріалу та часу. Також беру до уваги, скільки могла б за цей час заробити на якійсь іншій роботі. Одна витинанка альбомного розміру в мене коштує орієнтовно 400 гривень.

Матеріал із душею

Зазвичай витинкарі працюють із тонким папером, що вимагає неабияких зусиль. Такі витинанки дуже важко зберігати, вони надзвичайно тендітні, імовірність, що ти її зіпсуєш, — 50%. Щоб уникнути усіх цих загроз, Дарія Альошкіна обрала товстіший папір.

— Він не вимагає такої педантичності у догляді. Тому, якщо замовник купує величезну витинанку на свята, то він із легкістю може її скрутити у рулон і покласти на шафу, де вона чекатиме наступних свят. Насправді папір є настільки багатогранним, що я з ним працюю уже десять років і він мене досі дивує.

Також почала працювати з новим матеріалом, адже папір не завжди надається для вуличних проєктів. Я вибрала синтетичний матеріал — вініл. По часу з ним працювати так само, як і з папером. Ріжеться не важко, щоправда, він трохи дорожчий і в'язкіший, тому більше люблю працювати з класичним матеріалом, бо папір живий і має душу. Але витинанки з вінілу легко можна мочити чи прати, тому для open-air виставок це справді те, що треба.

Сімейна конкуренція

Мисткиня каже, що для роботи їй потрібні тільки дві речі: папір і ніж. Але не заперечує, що має надійне плече.

— Моїм найбільшим помічником є мій чоловік: він може купити папір і принести все, що мені треба для роботи. Адже коли у тебе малі діти, то не завжди вдається вийти з дому, коли захочеться. Ми намагаємося одне одному допомагати.

Для мене це дуже важливо — мати порозуміння в сім'ї. Думаю, якби Гордій мене менше підтримував, то я б і займалася витинанкою менше. Але він розуміє, що мені також потрібно реалізовуватися як мисткині. У нас навіть присутня якась здорова сімейна творча конкуренція. Якщо я роблю якусь виставку, то Гордій одразу планує свою (*чоловік Дарії [виготовляє ліри](#), — TU*). Це нам дозволяє одночасно творчо зростати і рухатися вгору, аби обом було цікаво. Думаю, я б не змогла повністю присвятити себе тільки сім'ї.

Секрет успіху

— Ніхто не пропіарить тебе краще, ніж ти сама. Як тільки я виконую роботу, то одразу показую її людям. У мене є друзі, які щось зроблять і тримають під ліжком, бо бояться, що хтось вкраде їхні ідеї. Але у нас із чоловіком на це інший погляд: усе, що ми робимо, одразу показуємо людям, бо інакше воно не має сенсу. Ми живемо у такому світі, що навіть найновішу ідею вже хтось втілював на іншому боці планети.

Кожного дня у соцмережах я намагаюся поділитися з друзями новим твором. І те, що ми не затримуємо нових робіт у себе, а ділимося ними із оточенням, має свій результат, а реакція у соціальних мережах — надихає творити далі.

Для мене головне в роботі — це якість. Порівнюючи теперішні роботи із давнішими, вже одразу бачу різницю. Яскравішими і виразнішими стають образи та композиції. Найважливіше — серед багатьох елементів не втратити цілісного образу. Таке вміння приходить із досвідом. Я дуже критично ставлюся до своїх витинанок. Завжди бачу, що можна було б зробити краще. Дуже допомагає Фейсбук: за реакцією ти одразу відчуваєш, подобається це публіці чи ні.

Ніхто не пропіарить тебе краще, ніж ти сама

Страх перед папером

— В Україні прослідковується якась боязнь до паперу як до матеріалу. За кордоном до нього ставляться легше і готові купувати вироби. Коли ми приїхали у Південну Корею, то були здивовані тим, що там папір використовують у багатьох видах мистецтва та інсталяціях і до нього корейці звиклі. Тоді у мене придбали більшу частину виставки, чим була дуже здивована. Одну з величезних витинанок купив навіть экс-прем'єр-міністр. Там так працює галерейний бізнес, що на виставку запрошують насамперед людей, які можуть щось купити.

Із виставками витинанок ми також були в Німеччині, Польщі, Франції. Зазвичай, випадає одна якась суперпоїздка на рік. Найбільше проектів та виставок вдалося зробити у Польщі. В Україні мені з тим трохи важче. Запрошують дуже багато куди, але часто це просто не вигідно економічно. Бо якщо брати закордонні виставки, то там тобі все оплачують, а в Україні сам маєш про все подбати. Тому інколи поїхати кудись удома мені просто не по кишені.

Популярність витинанки

— Коли я починала займатися витинанкою, то митців у цій сфері було менше. Зараз робота з папером стає модною і цим цікавиться багато молоді. Із-поміж них є багато цікавих та неординарних. Мені дуже подобаються митці, які мають свій особливий стиль. Це дуже круто, коли дивишся на роботу — і одразу можеш вгадати її автора. Я поважаю тих людей, які дотримуються своєї лінії, а не копіюють чуже.

Я ніколи не хочу себе приписувати до якоїсь офіційної спільноти витинкарів України. Навіть не знаю, чи вони мене там визнають, адже я скульптор, який раптово почав займатися витинанкою. Завжди намагаюся працювати максимально незалежно і, разом з тим, нікому не заважати.

Мистецтво нон-стоп

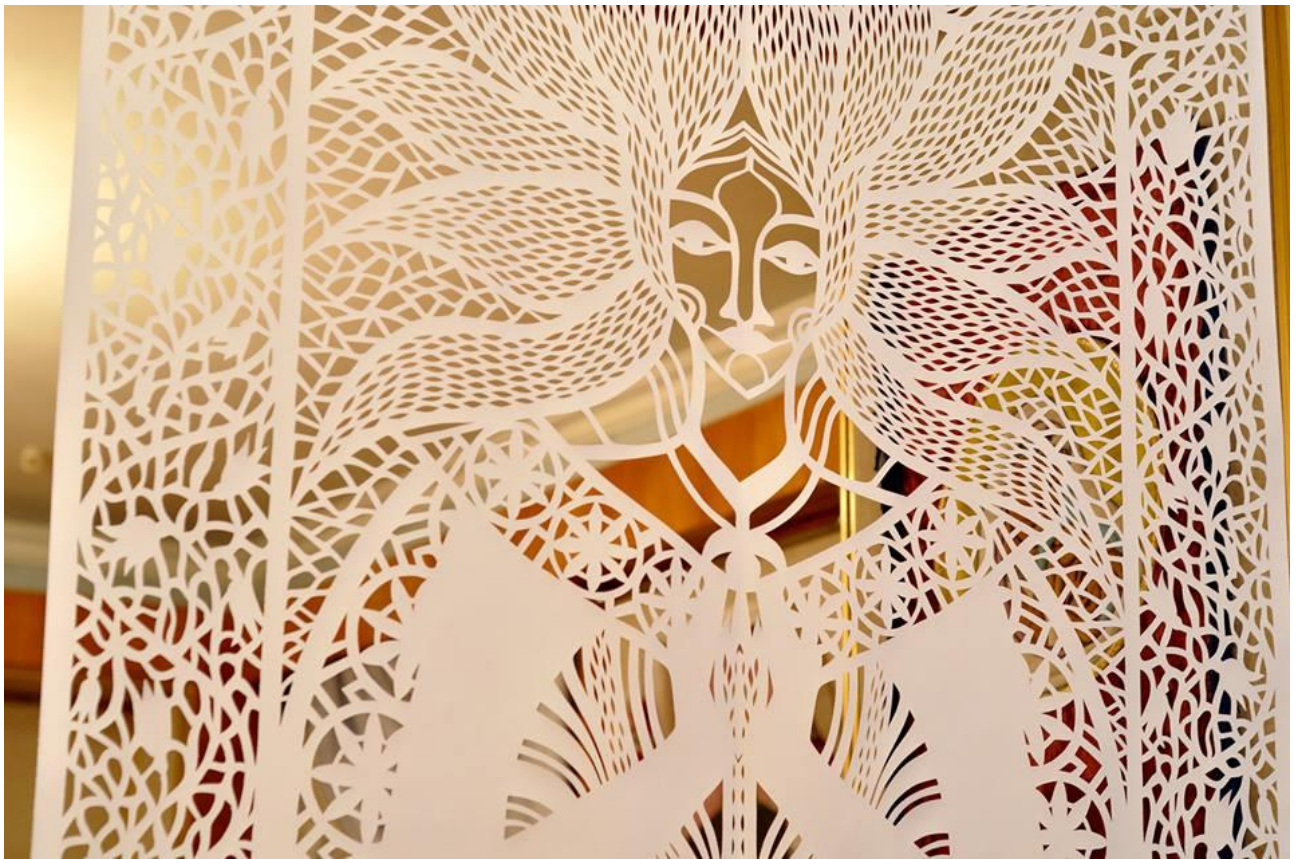
— Кожного ранку думаю так: якщо сьогодні цього не зроблю, то це зробить хтось інший. У моєму характері є риса, яка не дозволяє зупинитися у своїй творчій самореалізації.

Хотілося б трохи позайматися скульптурою, можливо, мені навіть вдасться поєднати її з витинанкою. Хочеться трохи помандрувати світом. Зараз удома настільки багато побутових справ із дітьми, що про якісь закордонні виставки навіть собі не дозволяю мріяти.

Але я не можу стояти на місці, і навіть якщо немає ніяких замовлень, завжди працюю над проектами чи виставками. Вірю, що якщо робити свою справу добре, то твоє тебе знайде.

•

Daria Prokhorova
"Svetitskiy"
met. Daria
Prokhorova